Wvggz klachtencommissie

[locatie Fivoor]

Beslissing d.d. 21 augustus 2020 inzake

Klacht tegen beslissingen tot overbrenging naar en (korte) opname in accommodatie voor depotmedicatie, verzoek tot schadevergoeding

Beoordeling

Gelet op de ingebrachte stukken en gehoord de toelichtingen op de zitting is de commissie tot de volgende beoordeling gekomen.

Bij de beoordeling van het klaagschrift gaat de commissie uit van de volgende klachtonderdelen:

1. klaagster is tegen haar zin naar de kliniek in XXXX overgebracht;
    a. op 15 juni 2020;
    b. op 1 juli 2020.
2. Klaagster krijgt geen inzage of afschrift van haar dossier;
3. Klaagster wenst een vergoeding van door haar geleden schade.

De commissie stelt vast dat klaagster is gediagnostiseerd met een schizo affectieve stoornis en meerdere malen gedwongen opgenomen is in verband met een psychotische decompensatie. Klaagster is bij decompensatie bekend met ernstige fysieke agressie. Met name tegen hulpverleners.

De commissie overweegt verder als volgt.
Ten aanzien van klachtonderdeel 1a: klaagster is tegen haar zin naar de kliniek in XXXX overgebracht op 15 juni 2020.

Klaagster verbleef tot en met 7 januari 2020 bij [locatie Fivoor] in het kader van een rechterlijke machtiging (RM) op grond van de Wet bijzondere opnemingen in psychische ziekenhuizen (Wet Bopz). Klaagster is op 7 januari 2020 met ontslag gegaan waarbij de zorg is overgedragen aan het Ambulant Centrum XXXX. De RM is geconverteerd naar een RM met voorwaarden, waarbij (een van) de voorwaarde(n) voor ontslag inhoudt dat klaagster tweewekelijks bij [locatie Fivoor] verschijnt om de haar voorgeschreven depotmedicatie toegediend te krijgen. De RM onder de Wet Bopz was afgegeven tot en met 21 maart 2020.
Op 15 juni 2020 was de zorgmachtiging (ZM) op grond van de Wvggz nog niet afgegeven terwijl de RM met voorwaarden was verstreken. Het klaagschrift van klaagster is ingediend in het kader van de klachtregeling in de Wvggz en verwijst naar de toepasselijke wettelijke bepalingen van deze wet. De commissie is van oordeel dat, nu de machtiging met voorwaarden is verstreken op 21 maart 2020, eerst moet worden vastgesteld welke wettelijke klachtregeling op dit klachtonderdeel van toepassing is.

In de memorie van toelichting pagina 75 en 76, en ook art 6.6. van de Wvggz, wordt bepaald dat de machtiging zijn geldigheidsduur verliest op het moment waarop deze verstrijkt, tenzij de officier van justitie uiterlijk vier weken voordat de geldigheidsduur is verstreken een nieuw verzoek voor een zorgmachtiging heeft ingediend, in welk geval de eerdere zorgmachtiging vervalt als de rechter op

het verzoekschrift heeft beslist of door het verstrijken van de termijn, bedoeld in artikel 6.2, eerste lid, onderdeel e.

De commissie concludeert dat de machtiging met voorwaarden was verstreken op 21 maart 2020 en de officier van justitie op 16 maart 2020, niet binnen de wettelijke termijn, een verzoek bij de rechtbank heeft ingediend. Dit laat onverlet dat de instelling op 28 januari 2020 een aanvraag voor een zorgmachtiging heeft gedaan bij het Openbaar Ministerie en dat het Openbaar Ministerie op 5 februari 2020 de Geneesheer Directeur schriftelijk heeft laten weten een besluit voor te bereiden om een verzoekschrift in te dienen bij de rechtbank. De rechter heeft op 24 juni 2020 een zorgmachtiging toegewezen tot en met 21 september 2020. Op 28 juli 2020 heeft de instelling een nieuwe zorgmachtiging aangevraagd.

In artikel 1.4 en artikel 3.1 onderdeel b, Wvggz worden criteria genoemd op grond waarvan verplichte zorg kan worden verleend in een crisissituatie bij gebreke aan een zorgmachtiging. Van deze mogelijkheid is door de zorgaanbieder geen gebruik gemaakt.

De commissie stelt vast dat klaagster op 15 juni 2020 vrijwillige zorg ontving van de GGZ-instelling en derhalve niet de klachtregeling van de Wvggz maar van de Wkkgz op deze klacht van toepassing is. De commissie zal bij de beoordeling van de diverse klachtonderdelen de artikelen 7: 448 BW, 7:453 BW en artikel 2 Wkkgz als uitgangspunt nemen.

Artikel 7: 448 BW regelt de plicht van de hulpverlener de patiënt op passende wijze te informeren over onderzoeken en/of behandelingen, over risico's en/of alternatieven. Deze bepaling houdt in dat de patiënt op *duidelijke en begrijpelijke* wijze en *voldoende gericht* op de te verrichten onderzoeken en te geven behandeling(en) wordt geïnformeerd, rekening houdend met de persoon van de patiënt.
Artikel 7: 453 BW bepaalt dat de hulpverlener bij zijn werkzaamheden de zorg van een goed hulpverlener in acht moet nemen en daarbij in overeenstemming handelt met de op hem rustende verantwoordelijkheid, voortvloeiende uit hulpverleners geldende professionele standaard.
Bij het beoordelen van professioneel handelen, gaat het er niet om of het handelen beter had gekund, maar het gaat om het geven van een antwoord op de vraag of de beroepsbeoefenaar bij het beroepsmatig handelen is gebleven binnen de grenzen van een redelijk bekwame beroepsuitoefening. Hierbij rekening houdend met de stand van de wetenschap ten tijde van het klachtwaardig geachte handelen en met wat toen in de beroepsgroep ter zake als norm of standaard was aanvaard.

Artikel 2 Wkkgz bepaalt dat onder goede zorg wordt verstaan zorg van goede kwaliteit en van goed niveau:

a. Die in ieder geval veilig, doeltreffend, doelmatig en cliëntgericht is, tijdig wordt verleend, en is afgestemd op de reële behoefte van de cliënt,
b. Waarbij zorgverleners handelen in overeenstemming met de op hen rustende verantwoordelijkheid, voortvloeiende uit de professionele standaard, waaronder de kwaliteitsstandaard, bedoeld in artikel 1, onderdeel z. van de Zorgverzekeringswet, en
c. Waarbij de rechten van de cliënt zorgvuldig in acht worden genomen en de cliënt ook overigens met respect wordt behandeld.

De commissie overweegt nu als volgt.

De commissie erkent dat verweerders klaagster kennen evenals haar recente voorgeschiedenis. Zoals in het zorgplan is opgenomen en ook besproken in de rechtszitting van 24 juni 2020 is het van essentieel belang dat klaagster eens per 14 dagen medicatie ontvangt. Verweerders schatten in dat het risico op decompensatie en het hieruit voortvloeiende risico op fysieke agressie naar

hulpverleners en anderen, groot is. Nu klaagster kennelijk niet vrijwillig naar haar afspraak was gekomen zagen verweerders zich voor het dilemma gesteld om klaagster aan haar lot over te laten en het overeengekomen behandelplan niet uit te voeren of te handelen en daarbij proportioneel te handelen. Verweerders hebben gekozen om klaagster over te brengen naar de kliniek en haar daar haar depot te geven en direct daarna haar weer naar huis te brengen, zodat de zorg verantwoord en zo kort als mogelijk kan worden gegeven. De behandeling heeft ongeveer een uur geduurd. De commissie acht deze interventie, gezien de risico's, begrijpelijk en getuigen van een enorm verantwoordelijkheidsgevoel. Het handelen van verweerders in deze bijzondere situatie, gezien de specifieke feiten en omstandigheden, kwalificeert de commissie als goed hulpverlenerschap. Ook is overleg gepleegd met de geneesheer directeur. Het besluit is zeker niet lichtvaardig genomen.

De commissie is dan ook van oordeel dat Fivoor op 15 juni 2020 aan klaagster goede zorg heeft geboden die proportioneel, evenredig is. De commissie acht dit klachtonderdeel ongegrond.

De commissie geeft Fivoor in overweging om in de toekomst te monitoren dat het Openbaar Ministerie op tijd, vier weken voor dat de machtiging verloopt, een verzoekschrift bij de rechtbank indient, althans voor zover dit relevant is gezien het feit dat de BOPZ beslissingen plaatsmaken voor een zorgmachtiging.

Ten aanzien van klachtonderdeel 1b: klaagster is tegen haar zin naar de kliniek in XXXX overgebracht op 1 juli 2020.
De commissie stelt vast dat op 24 juni 2020 een zorgmachtiging is afgegeven en de voor deze klacht relevante vormen van verplichte zorg zijn toegestaan: opnemen in een accommodatie, toedienen van vocht, voeding en medicatie en het beperken van bewegingsvrijheid;

De commissie stelt voorop dat Iedere vorm van verplichte zorg met terughoudendheid dient te worden toegepast en altijd vooraf getoetst moet worden aan de algemene beginselen van proportionaliteit, subsidiariteit, veiligheid en effectiviteit.
Aan een patiënt kan -ondanks verzet- verplichte zorg worden verleend indien het gedrag van de patiënt als gevolg van zijn psychische stoornis leidt tot (een aanzienlijk risico op) ernstig nadeel voor zichzelf of anderen. Verplichte zorg kan alleen worden verleend als uiterste middel.

Met betrekking tot de daadwerkelijke uitvoering van iedere vorm van verplichte zorg dient de zorgverantwoordelijke van een patiënt een schriftelijke beslissing op te stellen met een inhoudelijke Motivering en te wijzen op de mogelijkheid van het klachtrecht. De geneesheer-directeur stuurt de patiënt (en zijn advocaat en eventuele vertegenwoordiger) een afschrift van die beslissing met een informatiebrief, de zogenaamde 8:9 Wvggz brief.

De commissie constateert dat de informatiebrief aan klaagster conform artikel 8:9 Wvggz niet door de zorgverantwoordelijke op schrift gesteld en aan klaagster uitgereikt. Evenmin heeft klaagster (en haar advocaat) een afschrift van de beslissing en een informatiebrief van de geneesheer-directeur ontvangen. Verweerders beamen deze omissie in het verweerschrift. Het niet uitreiken ervan beoordeelt de commissie als een formeel gebrek en komt niet toe aan een inhoudelijke behandeling.

De commissie acht de klachtonderdeel 1b van overbrenging naar de kliniek op 1 juli 2020 op formele gronden gegrond.

Ten aanzien van klachtonderdeel 2: klaagster krijgt geen inzage of afschrift van haar dossier
Voorop staat dat iedere cliënt op verzoek inzage en/of een afschrift krijgt van zijn of haar (medisch) dossier. Dit verzoek hoeft niet gemotiveerd te worden door betrokkene en is vormvrij: het kan zowel

mondeling als schriftelijk. Klaagster zou in het verleden meerdere male (schriftelijk) hebben verzocht een kopie of afschrift van haar dossier te ontvangen. Klaagster betoogt dat zij meerdere schriftelijke verzoeken heeft gedaan. Deze schriftelijke verzoeken zijn de commissie niet bekend. Verweerders erkennen volmondig het recht van cliënten om inzage of een kopie van hun dossier te ontvangen. De commissie beschikt niet over de schriftelijke verzoeken van klaagster en acht het niet aannemelijk dat verweerders weigeren om klaagster inzicht in haar dossier te geven. Dit onderdeel acht de commissie ongegrond.

Ter zitting is afgesproken dat klaagster binnen twee weken, per aangetekende post een afschrift ontvangt van haar dossier dat is opgeslagen in 'User" en dat zij wordt geïnformeerd over de mogelijkheden haar een afschrift te zenden van haar dossier dat is opgeslagen in 'mijnQuarant'.

Ten aanzien van het verzoek tot schadevergoeding.
Nu de commissie het klachtonderdeel ten aanzien van de kortdurende opname op 1 juli 2020 op formele gronden gegrond acht, heeft zij het verzoek tot schadevergoeding te behandelen.
Gelet op het feit dat er sprake is geweest van het niet uitreiken van een brief met schriftelijk informatie over de verplichte zorg van klaagster, geeft de commissie de zorgaanbieder in overweging om aan klaagster een schadevergoeding toe te kennen. De commissie acht het billijk om in deze de leidraad in de jurisprudentie te volgen en een schadevergoeding van € 50,- uit te keren en het overig gevraagde af te wijzen.

De commissie merkt hierbij nog op dat op dit moment -ruim een half jaar na de invoering van de Wvggz- inmiddels duidelijk is geworden dat het forfaitaire stelsel waar in het klaagschrift naar wordt verwezen, niet kan rekenen op brede acceptatie. Ook deze klachtencommissie ziet geen aanleiding om voor de begroting van de schade aan te sluiten bij het genoemde forfaitaire stelsel.

Beslissing

Gelet op het bovenstaande verklaart de commissie de klachten voor wat betreft:

- 1a. de opname op 15 juni 2020 ongegrond;
- 1b de opname op 1 juli 2020 op formele gronden gegrond;
- 2. het verzoek tot inzage of afschrift van het dossier ongegrond;
- 3. Ten aanzien van de gevraagde schadevergoeding geeft de commissie Fivoor in overweging om een schadevergoeding aan klaagster te betalen van € 50,00.